

Bệnh Viêm Gan Siêu Vi C - 1. Điều mà mọi người cần biết

- 1.1 Bệnh Viêm Gan Siêu Vi C là gì?
- 1.2 Bệnh Viêm Gan Siêu Vi C có giống bệnh Viêm Gan Siêu Vi A và B không?
- 1.3 Bạn bị nhiễm bệnh Viêm Gan Siêu Vi C bằng cách nào?
- 1.4 Bệnh Viêm Gan Siêu Vi C gây ra điều gì?
- 1.5 Thử nghiệm để tìm bệnh Viêm Gan Siêu Vi C
- 1.6 Bệnh Viêm Gan Siêu Vi C và sức khoẻ của bạn
- 1.7 Cách chữa trị Bệnh Viêm Gan Siêu Vi C
- 1.8 Cách ngăn ngừa bệnh Viêm Gan Siêu Vi C lây lan trong cộng
- 1.9 Tương trợ và cảm thông
- 1.10 Muốn biết thêm về các thông tin

1.1 Bệnh Viêm Gan Siêu Vi C là gì?

Từ ‘hepatitis’ có nghĩa là viêm gan. Việc sử dụng các hóa chất, ma túy hay uống quá nhiều rượu, hoặc là bị nhiễm siêu vi trùng viêm gan đều có thể gây ra bệnh viêm gan. Bệnh Viêm Gan Siêu Vi C hay còn được gọi là ‘hep C’ do siêu vi trùng ‘hep C’ gây ra.

1.2 Bệnh Viêm Gan Siêu Vi C có giống bệnh Viêm Gan Siêu Vi A và B không?

Các siêu vi trùng ‘hep A’, ‘hep B’ và ‘hep C’ là những siêu vi có thể gây ra bệnh viêm gan. Mỗi siêu vi lan truyền theo mỗi cách khác nhau. Đã có thuốc chủng ngừa cho bệnh Viêm Gan Siêu Vi A và bệnh Viêm Gan Siêu Vi B, tuy nhiên chưa có thuốc chủng ngừa cho bệnh Viêm Gan Siêu Vi C. Bạn có thể bị nhiễm các loại Viêm Gan Siêu Vi khác nhau cùng một lúc.

Ở Úc cũng như khắp nơi trên thế giới, có khoảng 1 trong mỗi 100 người bị nhiễm bệnh Viêm Gan Siêu Vi C, tuy nhiên có nhiều người không hề biết là họ bị mắc bệnh vì các triệu chứng của bệnh này nhiều năm sau mới phát ra.

1.3 Bạn bị nhiễm bệnh Viêm Gan Siêu Vi C bằng cách nào?

Bệnh Viêm Gan Siêu Vi C lan truyền khi máu từ một người bị nhiễm siêu vi ‘hep C’ đi vào đường máu của người khác. Điều này được gọi là tiếp xúc qua đường máu. Ngay cả chỉ một lượng máu nhỏ đến nỗi mắt thường không thể thấy được cũng có thể đem siêu vi này đi lây lan. Có nhiều điều hoang tưởng về cách lây lan của siêu vi ‘hep C’, thật ra điều quan trọng cần nhớ là:

Bạn có thể nhiễm bệnh Viêm Gan Siêu Vi C do bởi các nguy cơ sau đây:

Nguy cơ ở mức độ cảnh giác cao

- Cách thức tiệt trùng trong Y khoa và Nha khoa cũng như sự tiến hành xâm, khâu khoen trên cơ thể theo phương pháp y học dân tộc đã không đạt được tiêu chuẩn vô trùng. Đây là cách thông thường nhất khiến viêm gan siêu vi C lan truyền ở nhiều quốc gia. Riêng ở Úc, nguồn cung cấp máu, việc chủng ngừa và cách thức tiệt trùng y tế đều an toàn.
- Sử dụng lại dụng cụ tiêm chích ma túy của người khác, kể cả thuốc kích thích - đây chính là cách lây lan phổ biến nhất về bệnh Viêm Gan Siêu Vi C ở nước Úc.
- Dụng cụ dùng để xâm mình và khâu khoen trên cơ thể đã không được tiệt trùng đúng mức.

Bạn **KHÔNG THỂ** bị nhiễm bệnh Viêm Gan Siêu Vi C do bởi:

- Dùng chung nhà vệ sinh.
- Dùng chung ly tách, chén bát, muỗng nĩa.
- Ho, hắt hơi, hôn hít hoặc ôm ấp.
- Bơi lội nơi hồ bơi.
- Muỗi chích hoặc côn trùng cắn đốt.

1.4 Bệnh Viêm Gan Siêu Vi C gây ra điều gì?

Trong 100 người bị Viêm Gan C

- Cứ 4 người thì có một người sẽ loại được siêu vi một cách tự nhiên trong vòng 12 tháng đầu.
- 75 người sẽ tiếp tục mang siêu vi trong cơ thể nhưng có thể không thấy triệu chứng rõ rệt.
- Nếu không được điều trị, khoảng 30 người trong họ sẽ có các triệu chứng trở nên rõ rệt trong vòng 10 đến 15 năm sau khi bị nhiễm.
- Sau 20 năm, nếu không chữa trị, khoảng 10 người sẽ bị bệnh gan trầm trọng. 5 người trong số này sẽ bị suy gan hoặc ung thư gan.

Nhiều người không hề có triệu chứng gì khi nhiễm bệnh Viêm Gan Siêu Vi C. Nếu có, thì những triệu chứng thông thường là: mệt mỏi, buồn nôn và đau ở vùng bụng.

1.5 Thử nghiệm để tìm bệnh Viêm Gan Siêu Vi C

Thử nghiệm để tìm bệnh viêm gan siêu vi C:

- Bạn đã từng được truyền máu, chủng ngừa hoặc đã từng được trị bệnh ở nước khác, mà bạn không biết chắc chắn là điều kiện tiệt trùng nơi đó có đạt tiêu chuẩn an toàn hay không.
- Bạn đã từng xâm mình, xăm khoen trên cơ thể hoặc cắt lể da theo phương pháp y học dân tộc và bạn không biết chắc là các dụng cụ xử dụng có được tiệt trùng đúng tiêu chuẩn hay không.
- Bạn đã từng tiêm chích ma túy, hoặc dùng chung dụng cụ tiêm chích với người khác, hay ngay cả giúp người khác tiêm chích ma túy (kể cả thuốc kích thích).
- Bạn đã từng ở tù và tiêm chích ma túy, kể cả thuốc kích thích, hoặc có dùng chung dụng cụ tiêm chích, hay có xâm mình, xăm khoen và dùng chung dao cạo râu hoặc bàn chải đánh răng với người khác.
- Bạn đã không cảm thấy an tâm về mức độ tiệt trùng của các dụng cụ dùng để xâm mình và xăm khoen trên cơ thể bạn.
- Bạn đã được truyền máu ở Úc trước năm 1990

Chỉ có một cách duy nhất để tìm ra xem bạn có bị nhiễm Viêm Gan Siêu Vi C hay không là bạn nên đi thử máu. Bạn có thể yêu cầu bác sĩ thử máu cho bạn.

Bạn có thể yêu cầu thông ngôn viên giúp đỡ bạn và họ sẽ phải tôn trọng quyền được giữ kín những điều riêng tư của bạn.

Các Trung Tâm Y Tế Khoa Sinh Dục cung cấp thử nghiệm Viêm Gan Siêu Vi C miễn phí và các chi tiết riêng tư của bạn cũng sẽ được bảo mật. Bạn sẽ không cần phải xuất trình thẻ Y Tế (Medicare card).

1.6 Bệnh Viêm Gan Siêu Vi C và sức khoẻ của bạn

Nếu bạn bị nhiễm bệnh Viêm Gan Siêu Vi C thì điều quan trọng là bạn nên đi tái khám thường xuyên và cố gắng sinh hoạt càng lành mạnh càng tốt.

Hội Đồng về Bệnh Viêm Gan Siêu Vi C (Hepatitis C Council) thuộc lãnh thổ và tiểu bang nơi bạn cư ngụ có thể cung cấp cho bạn các dịch vụ trợ giúp và thông tin về cách sống với Viêm Gan Siêu Vi C.

1.7 Cách chữa trị Bệnh Viêm Gan Siêu Vi C

Hiện có những phương thức điều trị mới cho bệnh Viêm Gan C. Những phương thức này rất hữu hiệu, dễ sử dụng và có ít phản ứng phụ.

Những phương thức mới không những có cơ hội chữa khỏi bệnh Viêm Gan C từ 90-95% mà thời gian điều trị còn ngắn hơn rất nhiều so với trước đây.

Những phương thức điều trị này có thể do các bác sĩ gia đình (GPs) cũng như các bác sĩ chuyên khoa chỉ định để việc điều trị được dễ dàng hơn cho các người bệnh.

Những phương thức điều trị mới được gọi là phương thức tác động trực tiếp chống siêu vi hoặc DAAs và sử dụng bằng thuốc viên. Trong vài trường hợp những dược phẩm như Ribavirin và Pegylated Interferon có thể được dùng trong việc điều trị. **Pegylated Interferon** được dùng để tiêm chích.

Việc điều trị mất khoảng 8-24 tuần và được đề nghị cho những người nhiễm siêu vi C.

1.8 Cách ngăn ngừa bệnh Viêm Gan Siêu Vi C lây lan trong cộng đồng

Sự lây lan của bệnh Viêm Gan Siêu Vi C ở khắp nơi trên thế giới đã được ngăn ngừa bằng cách:

- thanh lọc những máu được hiến tặng.
- cung cấp dụng cụ tiêm chích đã được tiệt trùng cũng như trang bị kiến thức cho những người sử dụng ma túy để làm giảm thiểu mối hiểm họa do ma túy gây ra.
- sử dụng các dụng cụ tiệt trùng đạt tiêu chuẩn trong ngành Y và ngành y học dân tộc.
- sử dụng các dụng cụ tiệt trùng đạt tiêu chuẩn để xâm mình và xăm khoen trên cơ thể.

Chương trình cung cấp Ống Tiêm và Kim Chích (NSP) đã góp phần làm giảm mối hiểm nguy do việc tiêm chích ma túy gây ra ở Úc cũng như trên toàn thế giới.

Đã có bằng chứng xác thực về sự thành công của chương trình NSP này ở Úc trong việc ngăn ngừa sự lây lan của bệnh Viêm Gan Siêu Vi C. Chương trình này đã làm giảm thiểu đáng kể tác hại của căn bệnh này cho từng cá nhân, gia đình và đã giúp cộng đồng tiết kiệm được cả hàng tỉ đồng.*

1.9 Tương trợ và cảm thông

Bị nhiễm Viêm Gan Siêu Vi C có thể dẫn đến sự ngỡ ngàng và tủi nhục cho người bệnh khiến họ cảm thấy xấu hổ và bị cô lập. Nếu gia đình của người bệnh cùng bè bạn và cộng đồng chung quanh có được sự tương trợ và cảm thông thì họ có thể chấp nhận căn bệnh này dễ dàng hơn.

Một trong những điều nan giải của người bệnh là tìm được người để tâm sự. Nếu có ai đó nói với bạn là họ bị bệnh Viêm Gan Siêu Vi C thì bạn không nên tiết lộ điều đó với ai khác, trừ khi họ cho phép bạn nói. Việc đánh mất niềm tin nơi họ có thể khiến họ bị căng thẳng thần kinh rất nhiều.

Ở Úc, phân biệt đối xử với một người nào đó chỉ vì họ bị bệnh Viêm Gan Siêu Vi C là vi phạm luật lệ, kể cả trong việc tuyển nhân viên.

Nếu bạn bị nhiễm Viêm Gan Siêu Vi C, bạn không cần phải tiết lộ với ai cả, trừ khi bạn có mua bảo hiểm nhân thọ hoặc khi bạn muốn hiến máu.

Các nhân viên y tế cũng không được tiết lộ những chi tiết về bạn cho ai khác nếu không có sự đồng ý của bạn.

Hội Đồng Về Bệnh Viêm Gan Siêu Vi C thuộc lãnh thổ và tiểu bang nơi bạn cư ngụ (Hepatitis C Council) có thể cung cấp thông tin một cách kín đáo cho bạn và giúp đỡ bạn khi bạn cần tâm sự, khi bạn bị phân biệt đối xử và khi bạn đi tìm kiếm việc làm.

1.10 Muốn biết thêm về các thông tin

Nếu bạn muốn tiếp xúc với bất cứ dịch vụ nào nói trên bằng tiếng mẹ đẻ, hãy gọi điện thoại cho Dịch Vụ Thông Ngôn và Phiên Dịch (Translating and Interpreting Service - TIS) số 131 450 (với giá cước tương đương với một cú gọi địa phương) để yêu cầu nói chuyện với thông ngôn viên. Hãy nhờ thông ngôn viên gọi điện thoại đến dịch vụ mà bạn muốn tiếp xúc và nói chuyện thông qua thông ngôn viên.